

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Feladós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam. 255. szám.

Hirdetési árak:
Egy évre ----- 25
Félévre ----- 15
Negyedévre ----- 8
Egy hónap ----- 4
— Egy sor szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Amennyiben az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

szombat- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, november 9.

Szaporodunk.

Nagybecskerek, nov. 9.

Csak száraz számok s mégis mennyi elokvencia szól belőlük. A Közgazdasági Szemle legutóbbi száma kimutatja, hogy szaporodunk, örvedetesen szaporodunk.

De hadd szóljanak a számok. A Fényes-féle 1840-ből származó összeállítástól kezdve az 1890-ik évi népszámlálásig összesen öt számlálás, illetőleg összeállítás adatai vannak kezeink között. Ezek szerint 1840-ben a magyarság az összes népességnek 38-13%-át tette, 1890-ben pedig már 42-81%-ra rugott. A németsegnél szinte némi szaporodást látunk, t. i. 11-02%-ról 12-15%-ra, a mi tekintve azt, hogy e félszázad alatt sok, előbb német város meg magyarosodott, csakis a földművelő német ajku nép erős konstitúciójával fejthető meg. A többi nemzetiség relative apadt. A tót 13-1-ről 11-01%-ra, a rutén 3-44-ről 2-21-re, a horvát-szerb 16-65-ről 15-05-re. Legerősebb az apadás az oláhoknál. Ezek száma Fényes szerint, az egész lakosság 17-10%-a volt, ellenben 1890-ben már nem érte el a 15 százalékot sem. A múlt évre vonatkozó adatok alapján ki lehet azt is mutatni, hogy az egyes nemzetiségek szaporodása a nagy halálozási aránynak vagy a születések szaporodásának róható-e föl.

Ez adatok szerint összes nemzetiségeink között a magyarság mutat legörvedetesebb népesedési viszonyokat, a mennyiben az 1890. évi népszámlálás adatai szerint a magyarságra esett százalékos arányszámmal egybevetve, a magyarság a születéseknél nagyobb, a halálozásoknál pedig alacsonyabb százalékkal szerepel, úgy, hogy ennek következtében a Magyar-birodalom 1897. évi összes szaporodásának jóval több, mint fele jutott

a magyarság javára, holott az 1890. évi népességben a magyar anyanyelvűek csak 42-8%-kal voltak képviselve. Kedvező volt még a népesedés a németeknél, tótoknál és a ruténeknél. A tótok és rutének az átlagosnál valamivel nagyobb halandóság mellett jóval nagyobb születési arányszámmal dicsekedhetnek s így a népesedési mérleg az 1897. év folyamán ezeknél a nemzetiségeknél is kedvezően alakult.

Kedvezőtlen volt ellenben a népesedés a horvát-szerbeknél és az oláhoknál. A születés ezeknél a nemzetiségeknél is kielégítő lett volna ugyan, a horvát-szerbeknél valamivel nagyobb is volt az országos átlagnál, az oláhoknál pedig csak jelentéktelenül maradt azon alul, de a halandóság volt mindkét nemzetiségnél aránytalanul nagy.

Anélkül, hogy a többi nemzetiségek hanyatlásának örülnénk, szinte örömmel jegyezzük fel a magyar elem szaporodását. S meg vagyunk győződve erről, ha megvalósulnak a jelenlegi kormány intenciói, melyek egy erős és célirányos telepítési politikában összpontosulnak, — úgy néhány év múlva még sokkal kedvezőbb lesz a magyarság százaléka.

HIREK.

Tájékoztató.

November 13. Torontái orvosok választmányi ülése.
November 14. Közigazgatási bizottság.
November 14. Rendkívüli megyei közgyűlés.
November 23. Városi közgyűlés.
November 27. A nemz. szövetség megalakulása N.-Kikindán.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hőlygék részére kedden és pénteken d. u. 6 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

Kinevezés. O Felsége az igazságügyi miniszter előterjesztése folytán Kinaaszevich Béla alibunári járásbírói albirót a fehértemplomi törvényszékhez bírónak nevezte ki.

A „TORONTÁI” tárczaja.

Mitfonsz a társadalomban.

— A „Torontái” eredeti tárczája. —

Sok ismerősöm között csak egy van, a kivel bensőbb viszonyban állok. Különböző tulajdonságai között említésre méltó, hogy a fekete macskákat ki nem állhatja.

Ez az ur a múlt héten felkért, hogy őt és multját — a valóság egész misztikusában — adjam át a nyilvánosságnak. Ime az ő saját szavaival mondom el a dolgot.

Mióta megvagyok, mindig nagyon szerettem az éjszakai nyugalommal, s mindennap már 8 órakor lefekszem, csak hogy idejekorán — reggel 8-ra felbredjem. Szeretem továbbá így a tél közeledtekor a sóspercet is. Másokat ki elégíti a forró szerelem is. En ez utóbbit csak messziről ismerem, mert folyton szem előtt tartom, hogy a

„A szerelem sötét verem”

Kicsi koromban jókedvű gyerek voltam, kedvenc költőm Székely Alajos volt; — vagy ha jól emlékezem, ez nem is rigmusokban, hanem csak prózában ismerteté meg velünk Sobri Jóska és társai vitézi tetteit? Olvastam továbbá „Lábonjáró Péter” és „Ladányi Róza szerelme” című nagyművet is. Amikor viszonyok jellemzésére bátorodom fölemlíteni, hogy akkor még a kukorica levele is sokkal harmatosabb volt és csengőbb a madárdal. Akkor még az volt az új nótá „Hallod-e te kőrösi lány.”

Igy éltem én számos éveken át. Mikor az óvodaköteles korban voltam, egy holdvilágos éjjelen leestem álomban az ágyról. De azután

megint visszamásztam, úgy hogy az ijedtségen kívül más bajom nem történt. Más nevezetes dolog nem történt velem, csak az, hogy egyszer álomban egy színész nő nyájasan a vállamra veregetett és azóta állandóan rokonszenvezem a színésznőkkel.

Hajdan a költészet iránt is hasonló meleg érzelmekkel voltam telve. De lassanként kihittem. Én ugyanis az elején akartam kezdeni és a tavasshoz, meg a májusi gyöngyvirághoz inteztem költeményeimet. Az időjárás azonban nem kedvezett, mert nagyon hideg volt és ajkamon fagyott a dal.

Mikor a lantot letettem, más foglalkozás után kellett nézmem. Szocialista-vezér akartam lenni, de időközben ez is lejárt a magától. Tündöztem sokat, hogy mi legyenek. A körülmények azt javasolták, hogy szerelmes legyek, az nem engedte magát az időtől és a körülményektől zavartatni. Epen a szomszédunkban lakott egy leány, a kinek nagyon szép fekete macskája volt; tehát ebbe a kis leányba szerettem volna szerelmes lenni, de nem mertem neki megmondani. Házunk előtt volt egy zöld pad. Erre ültem én ki minden este „Hatszáz magyar nemei dal” kötetemmel, de nem tudtam semmire sem menni. Pedig a nyakam már fájt a nagy szerelemtől, mert ők a bal kezem felé laktak és én mindig arra fordítottam a fejem, hogy legalább azon a tájon legeltessem a szemeim, a hol ő lakik.

Egyszer elgondoltam, hogy éjszaka eldologlom ablaka alatt azt a nótát, hogy „Nem forog a dorozsmai szemem”, de erről is lemondtam, mert a félhangok terén még nem voltam kiképezve, azok nélkül pedig egyes egyedül nem indulhattam meg.

Ha doktor lett volna a bátyja, elmehettem volna fogat husatni, mikor a doktor ur nem lett volna hon és akkor találkozhattam volna imádoztammal. De sajnos, a bátyja nem doktor, ha

nem vasutas volt. Ezen kívül egyetlen fitestvére nem volt, a leánytestvérei pedig mit sem segíthettek rajtam.

De keblemet ez eszmék nem elégítették ki és kezdtem napról-napra vékonyabb lenni. Éreztem, hogy valamit kell csinálnom, ha nem akarok elfogyni, mint a gyertyaszál, mely elhagyott sötét szobában áll, mert az időtámban gyötört engem a szerelem, nem táplált.

Ettől a naptól kezd multam sötétedni. Mikor ugyanis a szerelem legjobban gyötört, egy delután 2 óra felé láttam, hogy a fentemlített fekete macska a kerítésen átugrik hozzánk. Azonnal a helyzet magaslatára emelkedtem — mint valami kamarai tag, — megfogtam a macskát és a farkára kötöttem a levelet, a melyet már régen megfogalmaztam, s melyben lelkes módon ecseteltem jelenlegi helyzetemet. Mitfonszot — ez volt a macska neve — kézbesítési díj fejében jól megversenéztem, hogy magam iránt barátságos érzelmre hangoljam és utnak eresztetem, magamat pedig átadtam az édes igazolomnak.

De nem sokáig élvezhettem az igazolomnak, mert jött vissza a Mitfonsz, büszkén cipelve farkán a választ.

Itt bocsánatot kért kebelbarátom, hogy a további részleteket mellőshesse és csak annak a kijelentésére szorítkozzék, hogy a választ nem a leány, hanem a nagybátyja fogalmazta.

És azt a kérdést intézte hozzám, hogy mit érdemel az a macska, amely megbízatását így teljesíti? Engedelmet kérve a közbeszólásért, én azt jegyeztem meg, hogy adjuk át a közmegegyezésnek.

A mit kebelbarátunk megbízásából eszennel hírlapilag is kinyilvánítottuk mihestartás végett.

Mollináry.

— **A király ajándéka.** Temesvárról írják: A busiási gyakorlatoknak, kivált pedig a temesvári polgárság szeptember 4-iki hódoló fölvonulásának emlékére a királynak kegyessége most föllevenítette. Annak a hódoló menetnek a ki-magslós része ugyanis a temesvári senekedvelők egyesületének szerenádja volt, mely a király tetszését kiváló módon megnyerte. A király annak a napnak az emlékére gyönyörű arany serleget ajándékozott a nevesett egyesületnek és a serleg Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter közvetítésével tegnap érkezett meg Teibisz Károly dr. polgármester kir. tanácsos kezébe. A serleg vert aranyból való, 35 centiméter magas, barna márvány talpazaton áll, fedelén az ének muszája látható, egyik kezében lantot, másikban babérszorosot tartva, a serleg oldalán pedig a magyar korona, alatta a király betűivel „I. F. J. és Buziás, 1898. szeptember 4.” Fejérváry báró, ki Temesvár országgyűlési képviselője, szíves levél kaposán küldte le a király ajándékát Temesvárra.

— **Orvosok gyűlése.** A torontálvármegyei orvosegyesület folyó hó 13-án (vasárnap) tartja választmányi ülését Nagybecskereken, az alispáni kisteremben. Az orvosok ez alkalommal a nyugdíj ügyük szervezését beszélik meg.

— **Jótejkony község.** Kis-Tószeg község legutóbbi képviselőtestületi ülése valóban nemcsak a tanuskodó határozatot hozott. Schneider Péter bíró indítványára ugyanis kimondta, hogy mivel sok a községben az olyan ovodakötelesek száma, kik a járulékokat nem képesek megfizetni, — a 15.000 frtos községi szegény és árvaház-alap kamataiból 300 frtot utalványoz, hogy ezen összeg kizárólag szegény gyermekek segélyezésére fordíttassék.

— **A közjegyzők kívánságai.** A temesvári közjegyzői kamara, tegnap tartotta meg évi közgyűlését Plausich Mátyas elnök elnöklésével. Elhatározták, hogy feliratban kéri a közjegyzők bajainak orvoslását, különösen pedig azt, hogy a közjegyzők, kik hagyatéki ügyekben mintegy megbisottai a bíróságnak, a hivatalos órák idején bármikor beletekintessenek a telekkönyvbe. Kérni fogják továbbá, hogy a hagyatéki ügyekben a közjegyzőknek járó díjakat hivatalból telekkönyvileg bekebelezésük az örökösök terhére. A választmányba beválasztották a következő közjegyzőket: Niamessny Mihály királyi tanácsos (Fehértemplom), Szathmáry Lajos (Vinga), Gesztessy János (Zsombolya), dr. Teibisz Imre (Temesvár); póttagokul Bésán Mihály (Lugos) és Susich Károly (Karánsebes).

— **Szállnak a vadludak.** Vége felé jár az ősz. A verőfényes meleg napot egyszer csak nagy hirtelen föl-váltja a tél. Beállnak a nagy hidegek és alig alszunk néhányat, megkezdődik a havazás. A vadludak már érik, hogy közeledik ez a nap. Nem akarják bevárni és megindulnak melegebb tájakra. A tiszta égbolton egymástuntán tűnedeznek fel a hangos gágogás között szállnak dűfélék. Egy vadlud megy lefelé, a többi pedig ék alakjában húzódik utána. Nemsokára üres marad mindenfelé a mocsár, meg a nádas. A lakókik költözökésben vannak, mert itt vannak már a hideg napok, amelyeket csakhamar követni fog a fehér, fagyos, borzongató tél.

— **Elmebeteg-intézet Módoson.** A belügyminiszter Torontálvármegye alispánjának a módosi kórház elmebeteg gyógyintézetébe való átalakítása tárgyában folyó évi október hó 10-én kelt felterjesztésére vonatkozólag értesíti a megye közönségét, hogy azon esetre, ha a vármegye közönsége ezen kórházat saját költségén elmebeteg gyógyintézetébe alakítaná át, kézségesen kijelenti, hogy ott 100 elmebeteg helyet elállandóan. Értesülésünk szerint a vármegye elfogadja ezt az ajánlatot s így több mint valószínű, hogy legközelebb már létrejön Módoson az elmebeteg-intézet.

— **Két község egyesülése.** Káptalanfalva községe régebb idő óta kérelmezi már Módoshoz való csatolását s egyik közgyűlésen ki is mondta, hogy az összes személyi és dologi kiadásokhoz évi 400 frttal járul hozzá. Módos községe azonban azt is kívánta még, hogy Káptalanfalva, kisközségi jellegének felosztása mellett mint Módos kiegészítő része csatoltassék hozzá. Ez annyival előnyösebb volna, mivel Káptalanfalva mint kisközség évente körülbelül 90% községi pótdát fizet, míg ellenben kisközségi jellegének megszüntetése s Módosba való beolvadása által a közterhek számszála mintegy felére olvadna le, a mi tekintve a község szerény anyagi viszonyait, csak előnyére szolgálna. Káptalanfalva azonban a minap tartott képviselőtestületi ülésén kimondta, hogy ragaszkodik a község kisközségi jellegének további fenntartásához. Az ügyet egyébként a legközelebbi megyei közgyűlés is fogja tárgyalni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szabó Ferenccs esperes plébános újabb 7 kötet történelmi művel ajándékozta meg a nagybecskereki községi népiskola tanítói könyvtárát 32 frt értékben. Ezzel együtt most már 75 kötet történelmi művel gazdagította könyvtárunkat. Fogadja a nemes szívű adakozó ez újabb értékes adományáért is leghálásabb és őszinte köszönetünket. A nagybecskereki községi népiskola tantestülete.

— **Hymen.** Hollaender Ede ur f. é. november hó 15-én d. u. 2 órákor a póstyéni izr. templomban tartja esketési ünnepélyét Hecht Ede ur leányával, Szekrafin Kissasszonnyal Nagy Emőkérről (Nyitra r.).

— **Magyarul akarnak tanulni.** A „D. K.” ben olvassuk: A rendőri szoba immár hetek óta csendes. Ma is csak két szánalmas gyermeket vezettek a fogalmazói szobába. Két fiúgyermek. Rongyosan, piszkosan, mezitláb jöttek gyalog Torontálmelegéből. Zsarko Theodor a fiatalabbik neve, Szerb Kláriából való. Onnan jött gyalog a ködös, hideg éjjelen. Apja leütötte édes anyját, Mostoha anyja meg kiütötte édes apját és őt a házból. Nincs senkije. Éhes, árva. Két kezét könyörgésre teszi össze és sirva szól szerbül: — Kérem, ne küldjenek haza. Szeretnék iskolába járni, magyarul tanulni. Azt mondják, oly szép ez a nyelv. A másik kis cimborája, a kivel gyalog jött be a városba, Lungu Juon névre hallgat. Román az anyanyelve. A rossz bánásmód kergette el Csernyáról. Ő is a kis Zsarkóval szeretne magyarul tanulni. Most a főkapitánytól várják jó sorsukat.

— **Bégaszentgyörgy a koldusok ellen:** Bégaszentgyörgy község érdekes határozatot hozott. Kimondta ugyanis, hogy miután a csavargók meglepő nagy számmal csatangolják be csaknem naponként a községet, sőt több lopás és zsarolási eset is fordult már elő, — a községben nem szabad koldulni s a bíró megbiztatik, hogy a községbe vesző utak mellé a hivatalos és Szentgyörgyön használt nyelveken a tilalmat hirdető táblákat tesse ki. Egyben felhatalmazást kapott a bíró, hogy az átutazó mesterlegényeket, kik kenyér nélküliek s teljesen munkaképtelenek, — a községi pénztár terhére mérsékelt segélyben részesítse, szintegy megbiztatik, hogy havi 5 frttal egy arravaló egyént bizzon meg azzal, hogy a koldulókat szemmel tartsa. Az ügyet jóváhagyás végett a megyei közgyűlés elé terjesztette a község.

— **A kőnépű házaló.** Király Fülöp pécsi házaló tizenhárom év előtt eltűnt, otthon hagyván fiatal feleségét, kivel alig élt két esztendőig együtt. Hiába várták, körözték, Király Fülöpnek nyoma veszett, míg végre az évek hosszú során az asszony is belenyugodott, hogy az urát valami szerencsétlenség érte. Nemrég azonban névtelen levelet kapott, melyben valami jóakarója figyelmezteti, hogy az ura másodszer is meg nősült s Révfalu él az új asszonnyal. A felesége szonnal följelentette az esetet a törvényszéknél, a mely megindította az eljárást. Ennek a végét azonban nem várta be Király Fülöp, mert elment ugyan Pécsbe, de ott föbbe lötte magát.

— **A Dreyfus-ügy.** Párisból jelentik, hogy ma az igazságügyminiszteriumban ismét híre jár, hogy Picquart-t legközelebb szabadon bocsátják. Labort ugyan erre vonatkozólag semmi bizonyosat nem tud, de azt hiszi, hogy Picquart szabadonbocsátása legközelebb várható. A Gaulois Picquart szabadonbocsátásának hírére egészen tévesnek mondja.

— **Buslakodás.** János gazda ugyancsak nekiadta a fejét a buslakodásnak. Ől a széken mozdulatlan, keszbe fektetett koponyával. Unja ezt a dolgot Mihály bácsi és odaszól a szomorkodó magyarnak:

— Min busulaz, koma?

— Hát ezen a széken, la!

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziészerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvény-nél, csuszánál stb.-nél a Horgony Pain Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuknak bizonyultak, sőt járványkórknál, minő: a kolera, hanyóhasfolyás, az alstatnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziészerré jó eredmény-nel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határosottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérésű és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

A képes levelezőlap.

A képes levelezőlapokról szokok. Arról, amely mindenre képes. Még arra is, hogy képtelen legyen. Ilyen képtelen levelezőlapnak vagyok én az áldosata.

Ha olyan érdekesnek tartják a dolgot, amint én, hallgassák meg.

Egyik barátom a múlt évben meg nősült. Hogy miért? Ne keressük. De valószínűleg, mert utána az eddigi egyforma állapotot és egészen más állapotot akart teremteni.

Ez a jóbarátom azonban nagyon végtelen hibát követett el. Szép asszonyt vett feleségül. A szép asszonyok pedig nagyon veszedelmesek, ergo: az ő felesége is veszedelmes volt. Ezt a legjobban én tudom. Ami nem csodálatos, ha meggondoljuk, hogy szerelmes voltam belé.

Valami biztatás fűlét is kaptam a bájós asszonykától. Azt mondotta egyszer négy szemközt: „Maga csacsi!” Ez pedig nagyon kedves. A szerelem nyelvén a leghizelgőbb megszólítás. Ez a „csacsi” felhatalmazott arra, hogy kissé bátrabb legyek. S mivel a csacsi után rendszeren a ló következik iparkodtam — lóvá tenni a férjét.

S itt tudódik ki, hogy én ehhez keveset értek. Most kezd föllépni ugyanis a történetben a képes levelezőlap, melynek természetana, úgy hiszem, már eléggé ismeretes.

Barátom, a férj elutazott hivatali ügyben. Én pedig itthon maradtam, szintén hivatali ügyben. Én ugyanis a bűbájós asszonykához való közeledést tartottam elsőrangú hivatali kötelességemnek. Utóbb észrevettem, hogy a szép asszony buzgón támogat annak teljesítésében.

Harmadnap barátomtól képes levelezőlap érkezett. Ábrázolt valami tájképet, melyet pár sora egészített ki a férjnek. Távolmaradását meghosszabbította.

Örömmelnek kifejezést adandó, én is képes levelező-lappal feleltem neki. Megírtam, hogy a feleségének semmi baja s nekem annál is kevesebb.

Másnapra megérkezett a férj. Elhűltem. Szemei forogtak s ajkai érthetetlenül morogtak. Hol én rám tekintett, hol az asszonykára, hol senkire. Legtöbbször mégis az én képes levelezőlapomra.

— Néz csak! — és idenyujtotta nekem.

— Mi az, mi van rajta? — kérdeztem közömbösen.

— Valami érthetetlen kép. Egy nő, a ki nevet és egy férfit, aki imádatlalt nézi. Ebben a dologban van valami.

— Nem értelek, szóltam zavartan.

— Azt elhiszem, de nálam többet tudsz bizonyára.

Mondd, hová céloztál evvel a képes levelezőlappal?

— A postára, hogy vigye el.

— És én?

— Te nem számíatsz semmit.

— Hohó, de a feleségem igen.

— Te féltékeny vagy!

S e naptól kezdve nem tudtam hozzáférdközni a bájós asszonykához.

Szerelmes barátaim, ne írjatok soha képes levelező-lapon.

Mongodln.

Színház és művészet.

— **Furca háboru.** Deák Pétert nem érheti ez a szemrehányás, hogy nem ad jó vagy új darabot. Ime tegnap színpadra került Strauss „Furca háboru”-ja, melynél szebb operettet keveset írt a mester, a darabot legalább 8 éve egyáltalán nem adták s a színház mégis üres maradt, annyira, hogy még a napiköltség sem jött be. Ily körülmények között nem volna csoda, ha a színészek elvesztenék minden kedvüket s csupa rossz előadásban volna részünk. Pedig, csodálatos, tegnap is valamennyien kedvvel és ambícióval játszottak, úgy hogy — a kórus külső megjelenésétől eltekintve — egészen meg lehetünk elégedve az előadással. Pálfi Nina, a hercagnőt legjobb szerepei közé sorozhatja. Szép énekén és intelligens játékán kívül pazar tolettjeiért is kapott tegnap tapost. Környei igen szépen énekelte Marchese Filippo áriáit, de a fecsegő olaszt mindenki másnak képzei. A híres keringőt (Nur für Natur) viharosan megtapsolta és megismételtette a közönség. Igen ügyes volt Szalóky mint Balthasar s partnerja Pozsonyi Lenke (Elsa) is derekasán megállta helyét. A többi szerepekben jók voltak: Kantai Teréz és B. Szabó József.

— **Lilli.** A közönség egyik kedvenc darabját Lillit, holnap adják. A oimszerepet Pálfi Nina, Plichard-t Környei játssza.

— **A pancsoval reformátusok estéje,** mint Pancsováról jelentik, kitűnően sikerült, bár igen sokan nagyobb anyagi eredményt vártak. (A tiszta jövedelem 200 frtot tesz ki.) A fővárosból lerádukt művészeket, a kik ingyen működtek közre a jótékony cél érdekében, nagy közönség fogadta a pályaudvaron. Két üdvözlő beszéd is volt. Az egyiket Jablonszky főszolgabíró neje, a másikat a református egyház lelkésze mondta. A hangversenyen nagyszámú előkelő közönség vett részt, melynek soráiban Rónay Jenő főispánon kívül ott voltak Pancsova közséletének

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 9-én.)

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban az ellenzék tegnapi ígéretéhez hiven újra zárt ülést kért, mit az elnök el is rendelt. A zárt ülésen főleg a Dessewffy-ügyet és az állítólagos egyéb visszaéléseket pertraktálták.

A német császár utazása.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az eddigi megállapodások szerint, mint Damaskusból jelentik, a császári pár Génunán keresztül utazik haza. Génunában a trónörökös fogja a vendégeket olasz földön üdvözölni.

A Károlyi-Gajári párbaj.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gróf Károlyi Sándor és Gajári Ödön országgyűlési képviselők között ma délelőtt történt meg a pisztoly-párbaj. A feleknek a feltételek szerint 20 lépésről kellett kétszer löniek. Az első lövések után — melyeknél mindketten sértetlenek maradtak — Gajári Ödön lovagis módon odalépett gróf Károlyi elé és így szólt:

— Nem akartam sérteni és nem is sértettem meg nagyméltóságodat. Azt gondolom, hogy ezzel a kijelentéssel lovagias kötelességemnek tettem eleget.

A segédek erre a párbajt befejezettek nyilvánították.

Az obstrukció ellen.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Selmezbánya törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén egyhangú határozattal feliratot intézett a képviselőházhoz az obstrukció ellen.

A királyné gyilkosa.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Genfből jelentik: Holnap kezdődik a királyné gyilkosa ellen való törvényszéki tárgyalás. A városban tartanak attól, hogy az anarchisták rendezőzavarást fognak elkövetni s ennek meggátolására az egész rendőrséget mozgósították. A tárgyalás különben aligha fog meglepetést hozni, mert Luccheni be fogja ismerni merényletét s ezt hosszú beszédében, melyen hetek óta dolgozik, kívánja előadni. A tárgyalás hírére igen sok idegen, köztük számos hírlapíró érkezett ma a városba.

Szenzáció a Bácskában.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szabadkáról telegrafálják, hogy ott nagy szenzáció tárgyat képezi egy sikkasztás, melyről most hosszabanszélteben beszélnek. Sümeghi Ferencz malomtulajdonos ugyanis, hogy kijátssa a hitelezőit, mielőtt a zárlatot az ingatlanaira elrendelték volna, adásvevési szerződés alapján átíratta a malmot öcsésére, ki teljesen vagyontalan ember s a malomban pár frtnyi fizetéssel volt alkalmazva. A malom bérlői megtudták ezt s elszámolásra hívták fel Sümeghit, konstatálták, hogy a számlák tulnyomó része hamisítva van, mert azokban több van beírva eladott ára gyanánt, mint a mennyit tényleg eladtak. Konstatálták azt is, hogy körülbelül 15.000 forint hiányzik, a mivel Sümeghi nem tud elszámolni.

összes kitűnőségei. A koncert művészi része rendkívül előkelő módon állott. A program első száma Polónyi Eleméré volt. Schumanna Karnaválját játszotta fényes technikával és nagy hatású. Utána Jászai Mari asszony következett. Frenetikus tapsvihar fogadta. Percekbe telt az igazán juthatott. Költeményeket szavalt az ő bevégezett művészetével. Ringeteg taps, ünneplés volt a jutalma. Végül Zilahinó Singhoffer Vilma asszony énekelte a Tanhäuser-áriát. A közönség ünnepelte őt is és meg nem szűnt a taps, míg a kedves művésznő még néhány dallal meg nem töltötte a műsort. A hangversenyt társasvacsora követte.

— A temesvári magyar színházat állandósítására törekszik Temesvár tanácsa és különösen Teibisz polgármester. Krecsácyi László színházgató véleménye szerint a hét hónapos szezon deficitjének fedezésére évi 21.000 frt kellene. Ha operákat is akarnának adni, az havonta 1500 forinttal többbe kerülne, de azért a bevétel nem emelkednék. Meglehet, hogy ezen az alapon — opera nélkül — megvalósítják az állandósítás tervét, de csak ha a temesvári igazgató továbbra is megkapja Budát nyári állomásul. Ez persze aligha fog megtörténni, ha Budán állandó színház épül. Igaz, hogy a budai állandó színház ügye nagyon lassan halad előre.

Törvényszék.

A zentai pénzügyi bünygye.

— Saját tudósítónktól. —

A „Torontál” tegnapi táviratai között megemlékezett már arról a szenzációs bünygyről, a mely a szabadkai kir. törvényszék előtt folyik. Tudósítónk ma még a következőket jelenti:

Szabadka, nov. 8.

Csekély pár forintról van szó, összesen csak 49.337 frt 67 krról, amely összeget sikerült egy a szédelés alapjára alapított zentai pénzügyi vezérigazgatójának rövid uton elsikkasztani.

Éveken keresztül üszött lopások, csalások és sikkasztások követtek el egy intézet cégére alatt — utalványoztak egymásnak, hiteleztek egymásnak és csaláltak a nagyközönséget, a mely lépre ment.

A főtények Kozics Aladár nevéhez fűződnek. Kozics Aladár már nem félhet a büntetés-től, mert ő éppen ezeknek a bűnöknek a súlya alatt lett öngyilkos. Igaz, hogy Kozics halála előtt azt állította, hogy hivatali előző Steinberger Dagobert okozója az egésznek, de a bűnvizsgálat már kiderítette, hogy az összes gazdaságok kuforrása ebben a bünygyben Kozics Aladár volt, akinek azonban társai sem hiányoztak, a kik a lopott pénzekben osztottak vele. De tebbi az ezen bünygyben fölmerült gazdaságokat az, hogy még az üzleti könyveket is elsikkasztották, — ugy, hogy csak szakértői véleményekkel és egyéb bizonyítékokkal kellett a büntény körülményeit igazolni.

Mikor egy-egy tag a kasszából egy-egy összeget kilopott, akkor azt úgy tette, hogy a lopott pénzért hagyott benn a kasszában egy „bon” t. Zentán pedig akkor nagyon olcsó volt a papiros és a kassza csakugyan nem sokára pénz helyett 49336 forint árá „bon”-nal volt megtelve. Csakhogy ezek a „bonok” nagyon rosszak voltak, mert a tolvaj nem azért lop, hogy tőle vissza lehessen venni az ellopottakat.

A végtelenségig határosak a műveletek, amiket Kozics Aladár a szegény tudatlan emberek egész csapatával elkövetett. Környezetéből minden intelligens embert, akiről feltételezhető, hogy tetteinek úját fogják állani, kitűszkolt és egy paraszt legióval vette magát körül, akiket orruk-nál fogva vezethetett és becsaphatótt. Könyvelőket tartott, akik az üzletvezetésről mitsem tudtak, a pénzeket a postán mindig maga vette fel, betétkönyveket osztogatott pénzalap nélkül és ezekről a betétekről váltókat vett, amely váltókat arra használta fel, hogy azokkal fizette, illetve oszítgatta saját hitelezőit.

Egy 61 oldalra terjedő vádhatározat meéli el mindezeket, hogy egy nagy csomó igazgató sági tag és egy nagy csomó felügyelő-bizottsági tag ellenőrzése mellett lehetséges volt az, hogy hosszú éveken keresztül így lopták és csaláltak a közönséget.

Ezeknek az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagoknak az egész sorozata állt tegnap és ma és talán még tovább is törvényszékünk büntetőtanácsa előtt, vádolva lévén a csalárd bukás büntetével.

Itélhetőszámlára valószínűleg csak a jövő héten kerül sor.

A karlisták.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mig diplomáciai tárgyalások folynak amerikaiak és spanyolok között a békekötés tárgyában, addig Alava tartományból az a hír érkezik, hogy a karlisták erősen mozgolódnak. A felkelők állítólag teljesen fel vannak szerelve. A republikánus újságok felhasználják a kormány szorult helyzetét, hogy kitartásra bátorítsák párthiveiket.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, nov. 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Az Aurore mai számában azt a meglepő hírt hozza, hogy Piquart szabadonbocsátásáról szó sincsen.

Az antiszemita lapok a legutóbbi napok eseményeiből azt a következtetést vonják, hogy sohasem bíztak annyira Dreyfus bűnösségében, mint éppen mostan, mikor kiderült, hogy a titkos irat-csomóban Münster német követ leányának egyik levelére akadtak, melyet Dreyfushoz intézett. Ez utóbbi hírt azonban a német követség megcáfolja.

A semmitűszék ma folytatta a tárgyalásokat, melyről azonban a nyilvánosság elé semmi sem jutott. A törvényszéki palota ajtai állandóan be vannak zárva.

A tőzsdéről.

Budapest, november 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt jó, forgalom 35.000 mm., az árak 10 krral emelkedtek. Kötetett:

Buza márciusra . . . . . 9-65— 9-67
Tengeri novemberre . . . . . 4-65— 4-66
Zab 1899 márciusra . . . . . 5-95— 5-97
Repce . . . . . 12-60—12-70

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. J—n. Ha az ügy végleges befejezést nyert, szívesen kiadjuk.

Baránda. A részvények értéke csak a per eldöntése után lesz megállapítható. Addig is tessék reményeit felfüggeszteni. Meglehet, hogy túrelme 20—25 forintot terem.

D—d. Szívesen közlünk össi verseket, de azt, melyet őa küldött be, minden előzékenységünk mellett sem adhatjuk ki. Olvassa el például az utolsó strófát:

Ragyogó tavasz után
Im itt van az ősz,
És te édes galambon
Miért vagy oly bösz?

Ha ő nagysága elolvassa e sorokat, mi sem vehetjük tőle rossz néven, hogy oly . . . bösz.

Városi színház.

Nagybecskerek, szerdán, 1898. november 9-én:

Szalóki Dezső jutalomjátékául:

A hálókocsik ellenőre.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson. Fordította: Zempléni Gyula.

S z e m é l y e k :

Godefroid György	— — — — —	B. Szabó J.
Godefroid Alfréd	— — — — —	Szalóki Dezső
Montepain	— — — — —	Hevesi Gábor
St. Muedard Raul	— — — — —	Környei Béla
Charboneau	— — — — —	Német János
Labordav	— — — — —	Bátosy Endre
Godefroid Lucienne	— — — — —	Csetényi Juliska
Montepain asszony	— — — — —	Kantai Teréz
Charboneau asszony	— — — — —	Bátosiné
Charboneau Rosine	— — — — —	Dulics Mariska
Angela	— — — — —	Fehér Laura
Julia	— — — — —	Kirillovics M.
A fonográf	— — — — —	* * *

Kezdeté pont 1/8 óraker, vége 1/11 óraker.

Holnap esütörtön

Környei Béla jutalomjátékául:

Lili

énekes vigjáték.

VASUT-ÜGYEK.

144.490/98. sz. Magy. kir. áll. mvasutak.

A termes gőzhajók téli menetrendje Fiume—Velence és Fiume—Ancona között.

Fiume és Velence között az elegáns „Dániel Ernő”, Fiume—Ancona között pedig a legnagyobb kényelemmel berendezett „Villám” nevű gőzhajó közlekedik.

Ezen gőzhajók az I. helyen kívül még külön luxus osztálytal is bírnak, melyek külön teremmel, kitérő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó-teremmel és villamos világítással vannak ellátva.

A „Villám” nevű gőzhajó a termen kívül még egy kisebb 4 hálólhelytel ellátott családi teremmel (salon privé) is bír, mely külön megrendelhető.

Ezen termes-hajók téli menetrendje folyó évi november hó 1-től 1899. évi március 15-ig a következő:

Fiuméből indul Velenczébe minden szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 25 perckor érkező gyorsvonathoz, érkezés Velenczébe másnap reggel 7 órakor.

Velenczéből indul Fiuméba minden kedden este 7 óra 30 perckor a Szt. Márk-térről, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásban a Budapestre 7 óra 20 perckor reggel induló gyorsvonathoz.

Fiuméből indul Anconába minden csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 25 perckor érkező gyorsvonathoz, érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

Anconából indul Fiuméba minden szombaton este 8 óra 30 perckor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolognai gyorsvonatokkal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásban a Budapestre reggel 7 óra 20 perckor induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajó-átkelés 10 órát vesz igénybe.

Fiuméből Anconáig vagy Velenczéig a gőzhajón fizetendő:

A luxus-osztályban ágygal együtt 8 frt; az I. helyen ágygal együtt 6 frt; a III. helyen ágygal együtt 3 frt;

Bécs államvasut és éjszakai vasut pu. és Fiume közt Budapestet át alábbi menetdíjak fizetendők és p. a gyorsvonaton I. oszt. 18 frt 35 kr., II. oszt. 12 frt 20 kr. és a személyvonaton III. oszt. 5 frt 90 kr. Ezen jegyek 8 napig érvényesek, mely idő alatt az utazás Budapestet tetszés szerint megszakítható.

A fenti utirányon át Olaszországba közvetlen gyorsvonatu menetjegyek is kiadának következő árakon:

Budapest—Firenca	I. oszt. 75 80 franc.
—Genua	" 92.50 "
—Milano	" 71.95 "
—Turin	" 92.25 "
Budapest—Firenca	II. oszt. 55 45 franc.
—Genua	" 67 25 "
—Milano	" 52 85 "
—Turin	" 67.10 "
Budapest—Firenca	III. oszt. 30.15 franc.
—Genua	" 36 55 "
—Milano	" 28 70 "
—Turin	" 36.45 "
Budapest—Nápoly	I. oszt. 104.45 franc.
—Róma	" 76 05 "
Budapest—Nápoly	II. oszt. 75.55 franc.
—Róma	" 55.65 "
Budapest—Nápoly	III. oszt. 41 05 franc.
—Róma	" 30.30 "

Ezen jegyeken kívül Budapestről Bari, Battaglia, Bologna, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adának ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesítés nyerhető a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban és a Cook-féle utazási irodában.

Budapest, 1898. évi október hóban.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

146.661-98. sz. M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

(Legelőcsőbb utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapestet át.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a fiumei forgalom emelése, illetve az Abbaziába, Lussin-piccoló és Cirkvonia tülülhelyekre, továbbá a dalmát partvidékekre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbítése céljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapestet át igen mérsékelt áru menetjegyek

és pedig az I. osztályban 36.70, a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronáért adatnak ki.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályiak a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapestet tetszés szerinti időre megszakítható.

Együttal tudatjuk, hogy ugy Bécs és Budapest mint Budapest és Fiume között háló és étkező kocsi közlekednek, továbbá, hogy Fiuméből a dalmát vidékre a közlekedést a magyar-horvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméből Velenczébe és Anconába pedig az Impresa—Fiume—Venezia legnagyobb kényelemmel berendezett termes gőzhajói igen olcsó viteldíjak mellett közvetítik.

Bővebb felvilágosítás a budapesti városi menetjegyirodáiban (Hungária nagy szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában, Budapest (Nemzeti szállodában) nyerhető.

Budapest, 1898. szeptember 27-én.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

144.738/98. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága különféle leltári tárgyakkal, u. m.:

I-és csoport: Műhelyi és pályafentartási célokra szolgáló acél és kovacsolt vasszerszámok és eszközök.

II-ik csoport: Acél és sárgaréz bélyegzők, ólomzárógombok, lyukasító fogók, sárgaréz betét súlymérőek stb.

III-ik csoport: Öntött vasszerszámok, tárgyak és eszközök, csavaremelők, tenyérrelők, kályhák, takaréktűzhelyek, ágyukályhák, őrházi főszékelyhák, lámpásoszlopok, vasnyoszolyák, vaspadok, egyéb vasbutor stb.

IV-ik csoport: Butorok, asztalos és esztergályos készítmények stb.

V-ik csoport: Bádagos és lámpaárú készítmények.

VI-ik csoport: Agyneműk pokróczok, függönyök, görbönyök, stb.

VII-ik csoport: Acé és kádár készítmények.

VIII-ik csoport: Tűszelő szerek, fecskendők, Extincteurök, szivattyúk stb.

IX. csoport: Vasból való pénzszekrények, pénzádák és menetjegyszekrények.

X-ik csoport: Villamos jelzési és levelezési eszközök, telefonok stb.

XI. csoport: Gyaluk, gyaluvanak, fűrészek, fűrészlapok, fából készült egyéb szerszámok és eszközök.

XII-ik csoport: Kenderkötelek.

XIII-ik csoport: Festékörlő kövek, fémkövek, nyomdakövek stb.

XIV-ik csoport: Hajtányok, pályakocsi, csigasorok, léncok, vastaligák, vasalt malhacocsi, kékicocsi, vasrakoncák, mezdony-szerkecsi és kocsiemelő állványok stb.

XV-ik csoport: Mentőszekrények, mentőtáskák és beteghordágyak.

XVI-ik csoport: Százados raktár mérlegek.

XVII-ik csoport: Órák.

XVIII-ik csoport: Műszerek, mérőeszközök, rajzvonalzó stb.

XIX-ik csoport: Vizmentes ponyvák és kender tömlők.

XX-ik csoport: Utazó bundák és botosok.

XXI-ik csoport: Bőröndös és szíjgyártó munkák.

XXII-ik csoport: Kefekötő áruk.

XXIII-ik csoport: Üveg és porcelláneműek.

XXIV-ik csoport: Különlék u. m. cocusgyékények és cocus futók, téntartók, fa és papirkosarak, saíták, kézi fuvók, revolverek, jelző kúrtók, állomási névtáblák stb.

3 éven át leendő szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

E hirdetmény teljes szövege, bővebb felvilágosítás, szállítási feltételek, ajánlati űrlapok stb. a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál Budapest (Andrássy-ut 73/75. szám II. emelet, 46 ik ajtó), nemkülömben a kolozsvári üzletvezetőségénél kaphatók, valamint a többi összes vidéki üzletvezetőségéknél is megtekinthetők. A kötelező minták a budapest jözeffvárosi állomáson levő központi szertárban megtekinthetők. Az ezen pályásra vonatkozó, ivankint 1 koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok 1898. évi december hó 3-ig déli 12 óráig, ugyancsak emített szakosztályál benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

A bánatpénz 1898. évi december hó 2 ik napjának déli 12 óráig a m. kir. államvasutak főpénztáránál teendő le.

Budapest, 1898. évi október hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. utazó közönség tudomására juttatni, miszerint a nagybecskerek-bégapart—uj-zombolyai keskenyvágányú vasutvonalon a személyszállító vonatok az 1898. évi október hó 1-ével kiadott menetrendhirdetményünkben közzétett menetrendtől eltérőleg folyó hó 24-ikétől kezdődőleg további intézkedésig az alábbi menetrend szerint fognak közlekedni.

Oda.				Vissza.			
V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.
522.	502.	524.	504.	521.	501.	523.	503.
II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.	II-III. o.	I-III. o.
212	437	1140	624	645	1049	158	1123
216	441	1144	628	641	1045	154	1119
219	444	1147	631	638	1042	151	1116
223	448	1151	635	634	1038	147	1112
227	452	1155	639	630	1034	143	1108
*231	*456	*1159	*643	*626	*1030	*139	*1104
258	517	1226	704	601	1010	114	1044
323	537	1251	724	537	950	1250	1024
340	550	108	737	519	937	1232	1011
405	609	133	756	455	917	1208	953
430	631	158	818	435	900	1147	936
*444	*643	*212	*830	*415	*842	*1127	*923
*455	*652	*223	*839	*404	*833	*1116	*914
518	710	246	857	343	816	1055	857
*524	*715	*252	*902	*335	*810	*1047	*844
*531	*722	*259	*909	*328	*803	*1040	*837
556	743	324	930	305	743	1017	817
*603	*750	*331	*937	*256	*734	*1008	*809
627	813	355	1000	232	711	944	746
637	815	400	1005	—	708	907	721
643	821	406	1011	—	703	900	725
937	953	738	1235	—	455	—	559
814	—	431	—	—	510	750	—
125	125	—	715	—	1035	—	280

Megjegyzések:
1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő, esti 600 óratól reggeli 559 perczig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitéjtve.
4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közvetített csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekkel vannak nyomtatva.
Nagy-Becskerek, 1898. évi október hó 22-én.

Az üzletigazgatóság.

35 261/I. szám.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon 1899. évben, esetleg a következő 1900. és 1901. évben szükségelendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. évi november hó 19-ig az üzletvezetőségünkönél (Teréz-körút 62. sz. I. emelet 5.), a bányapénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál november hó 18-ig teendő le.

A részletes pályázati feltételek nemkülönböztetve a megközelítőleg szükséges mennyiségekről szerkesztett jegyzékek s ajánlati űrlapok általános osztályunkban, (Teréz körút 62. sz. I. em. 8. szám alatt) valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők és ugyanott megszerezhetők.

Budapest, 1898. évi október havában.

Az Üzletvezetőség.

27033/I. 98. sz.

M. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafentartási fák szállítása iránt.)

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalain szükségelendő fedezésére 1899. és esetleg a következő 1900. és 1901. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1899. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető, a következők:

eredeti fenyő deszka	7 m ³
jegenye " "	247 " "
luc " "	76 " "
tölgyfa " "	4 " "
vörös " "	3 " "
szélmetszetlen jegenye fenyődeszka	60 " "
parquet	31 m ³
vágott (fűrészelt) lucfenyő	55 m ³
faragott puhafa	888 " "
" tölgyfa	381 " "
kerítés sűrítési léc keményfából	4500 drb
" " " puhafából	7800 " "
vágott léc keményfából	4000 fm.
" " puha "	106840 " "
kerítési oszlop keményfából	1530 drb
erdei fenyő palló	21 m ³
jegenye " "	207 " "
luc " "	3 " "
szélmetszetlen jegenye fenyő palló	60 " "
tölgyfa palló	134 " "
vörösfenyő " "	5 " "
puhafa rud	4 " "
kerítési rud keményfából 50/50 m. átm.	10570 fm.
" " puha "	1600 " "
" " kemény " 80/80 m. átm.	8400 " "
kemény szálifa	84 m ³
puha " "	69 " "
vörös fenyőfa	9 " "
széldeszka	3800 drb
fedőszendely	235000 " "

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a m. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségünknél ingyen kaphatók; míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magyar kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest, Andrásy-ut 73/75. sz. alatt) 25, illetve 15 aranyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. sz. általános, valamint az épület és vágott fák szállítására vonatkozó 136.719/92. sz. különleges feltételek értelmében eszközölendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ívenként 50 kros magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külcimmal:

„Ajánlat épületfák szállítása iránt 27033/98. számhoz” 1898. évi november hó 24-ikének déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján oda beküldendők.

Bányapénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami betétekre alkalmias értékpapirokban 1898. évi november hó 23-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1898. október havában.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomás sem díjazatik.)

Megrendelő-lap levágandó.

Megrendelő-lap.

T. Dörge Frigyes bankházának Budapest, Granátos-utca 12.

Megrendelek ezennel a

III. Magyar kir. szab. osztályosorsjáték I. osztályára ..... eredeti sorsjegyet.

(megnevezni, hogy 1/1, 1/2, vagy 1/4)

Összeg ..... frt ..... kr. } mellékelve van postaltalványon küldetik utánvételezhető.

Név ..... Állás ..... Lakhely .....

Utolsó posta ..... utca és házszám .....

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Nagybeoskereki népbank r.-t.

Takarékpénztár r.-t.

Legnagyobb nyeremény
legszerencésőbb esetben

1.000.000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencésőbb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 „ „	200000
2 „ „	100000
1 „ „	90000
1 „ „	80000
1 „ „	70000
2 „ „	60000
1 „ „	40000
5 „ „	30000
1 „ „	25000
7 „ „	20000
3 „ „	15000
31 „ „	10000
67 „ „	5000
3 „ „	3000
432 „ „	2000
763 „ „	1000
1238 „ „	500
90 „ „	300
31700 „ „	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50.000 nyer. és jut. összegben **13.160.000**
melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magy. kir. osztályosjáték nem sokára ismét kezdődik és

100.000 újból **50.000**
sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretesek, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencésőbb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet	6.— frt
„ fél „ „ „ „ „	3.— „
„ negyed „ „ „ „ „	1.50 „
„ nyolcad „ „ „ „ „	— .75 „

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenehetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

1. é. november hó 17-ig

a húzás napjáig hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{sa}

a m. kir. szab. osztályosjáték

860—12.11 főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Rendelőlevelé levágandó **Török A. és T^{sa}** uraknak Budapest.

Kérek részemre ..... I. osztályu magy. kir. szab. osztályosjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget ..... frt } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos osim.

Alapítottott
1856.

Grünbaum Vilmos

Alapítottott
1856.

Tartós minőség. Csinos kivitel.

1 Cheviot-öltöny	— — — 7.— frttól kezdve.
1 Kammgarn-öltöny	— — — 10.— „ „
1 Cheviot-nadrág	— — — 2.50 „ „
1 Mikado —	— — — 6.— „ „
1 Mikado-bunda béleléssel	— 10.— „ „
1 finom téli-kabát	— — — 14.— „ „
1 téli Mentsikoff	— — — 14.— „ „
1 Loden-szűr	— — — 12.— „ „
1 Loden-Hawelok	— — — 8.50 „ „
1 utazó-bunda	— — — 28.— „ „
1 Plüss-takaró	— — — 10.— „ „

Sealskin- és Persiani-sapokák.
Vadász-sapokák vízhatlan lodauból.
Lábzsák. Gamassni. 852—x.12

Fekete, kék, zöld, drapp Jaquettek.

Thybetin-gallérok meleg béleléssel.

Szörme gallérok.

Sottis gallérok.

Moufflon-, Thybet-, Nerz-, és Kanin-garnitúrák.

Szörme-kalapok és mufflok.

Házi-bluzok 2 frttól kezdve.

Divatós selymek és bársonyok.

Nagy-Becskerek legnagyobb és legrégebbi konfekció-üzlete.

Hirdetések felvételnek a „**Torontál**” kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Pályázati hirdetmény.

Nyerő községében az irnoki állás türesedésben lévén, az ezen állást elnyerni óhajtok kérvényüket alólírotthoz nyújtásuk be.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Javadalmazás: évi 300 frt fizetés, anyakönyvi helyettesítés alkalmával az azzal egybekötött tiszteletdíj és szorgalmához s szakképzettségéhez képest mellékjövdelem.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német és román nyelv bírása megkívántatik.

Nyerő, 1898. november hó 6-án.

Retzler József,
jegyző.

971-31

Védjegy.

Mária-czelli
Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak, gyomorbajoknál nélkülözhetlen és általánosan ismert házi- és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyöcsög, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőföges, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hanyas, gyomorgöngyös, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, amennyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gilliszta-, májbajok- és hámorhoidáknál.

Említett bajoknál a Mária-czelli gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyult, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”. (964—22.1)

Kapható valamennyi gyógyszerárban.

Magyarországi **Török József** gyógyszerár Budapest, Király-utca 12.

Kérje

The Continental
a Bodega Company

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: **Budapest**
csakis: **IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Gentry-Casinoval szemben.**

625—20.14

11989 p sz. 1898.

962—1.1

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy **dr. Krsztonosits Jenő**, mint **Hadsy Döme** nagybecskereki kir. közjegyző kamarailag elfogadott helyettese, működését 1898 évi nov. hó 1-ső napján megkezdette.

Nagybecskereken, 1898. évi november 1-én.

Kir. törvényszék.